

ولسي جرگې ته د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ نوماندوزير، دوكتور انوار الحق احدي، وينا

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم، فاعوذو بالله من الشيطان الرجيم

بسم الله الرحمن الرحيم

د ولسي جرگې محترم رييس صاحب، د ولسي جرگې د اداري پلاوي محترم غړو، د ملت استازو، محترم وکیل صاحبانو، خویندو او ورونو،

السلام عليكم و رحمت الله و بركاته !

د وزارت دنده اعلی مسوولیت او له افتخاره ډکه دنده ده. د افغانستان له جلالتماب ولسمشر او د مصالحې شورا له رئیس، داکتر صاحب عبدالله عبدالله، نه مننه کوم چې، زه یې ددې ویاړ وړ گنلی يم او ستاسو حضور ته یې د کرنې، اوبولگولو او مالدارۍ نومانده وزیر په صفت معرفی کړی يم.

سره له دې، چې ما د وزارتونو د دندو ویاړ پخوا هم درلود او تقریباً له ټولو وکیل صاحبانو سره مې له نژدې کتلې دې، بڼه راته ښکاري، چې په ډېر لنډ ډول بیا هم ځان دروپېژنم .

زه، دوکتورانوار الحق احدي، د قاضي عبدالحق خان زوی، د کابل ولایت، د سروبي ولسوالۍ، د جگدلي په کلي کې زېږېدلی يم او د د حبيبيې له لېسې نه فارغ شوی يم. ما خپل لیسانس په سیاست او اقتصاد کې او ماسټري مې په نړیوالو اړیکو کې په بیروت کې د امریکا له پوهنتون نه تر لاسه کړی. ما په مالي اقتصاد او مدیریت کې MBA او په سیاسي اقتصاد کې Ph.D یا دوکتورا د امریکا د نامتو پوهنتون «Northwestern» نه تر لاسه کړی. له زده کړې نه وروسته تقریباً درې کاله مې له یوې لوی بین المللی بانک سره کار وکړ او له هغه نه وروسته د پروایډنس په پوهنتون کې مې د استادۍ دنده تر لاسه کړه. ۱۳ کاله استاد وم او اخرنی علمي رتبه مې پوهاندي ده.

د بن له کنفرانس نه وروسته وطن ته راستون شوم او د پخوانی ولسمشر کرزی صاحب له خوا د افغانستان بانک د رئیس په توگه و ټاکل شوم. په بانک کې مې څو لاس ته راوړني در لودې، چې غټه لاس ته راوړنه مې د نوي افغانی معرفي وه. ماته له همدې امله د پخوانی ولسمشر کرزی صاحب له خوا د سید جمال الدین افغان میډال راکړ شو. بیا د ماليې د وزیر په توگه معرفي شوم. د ماليې په وزارت کې مې هم څو لاس ته راوړني در لودې، چې یوه غټه لاس ته راوړنه مې روسیې او ځینو نورو هېوادونو ته قناعت ورکول و چې، افغانستان ته د ۱،۳ میلیارده ډالره د پورونو له دعوي تېر شي، چې د هغه په نتیجه کې د افغانستان د دولت د پورونو کچه په بې ساري ډول را ټیټه شوه. یو ځل بیا زما د کار تقدیر ولولوپاره کرزی صاحب د وزیر محمد اکبرخان میډال راکړ. د ماليې وزارت نه وروسته ماته د سوداگری او صنایعو د وزارت دنده را وسپارل شوه. په دې وزارت کې زما غټې لاس ته راوړني د نفتي موادو او د صنایعو د روزنې لپاره پالیسي جوړول او تطبیق او د نړیوال سوداگری په سازمان کې د افغانستان د غړیتوب د پروسې تکمیلول و.

وکلاي محترم :

زراعت نقش مهم در زندهگی مردم افغانستان دارد. می خواهم چند واقیعت نسبتاً ناخوش آیند را راجع به سکتور زراعت افغانستان خدمت شما وکلاي محترم تقدیم کنم. با وجود این که بیش تر از ۵۶ فی صد مردم افغانستان مشغول زراعت اند، عواید ما از این سکتور فقط ۲۸ فی صد کل عواید ملی را تشکیل می دهد. با وجود آن که فقر به صورت عموم در کل کشور زیاد است، در مناطق روستایی، جایی که تقریباً همه مردم مشغول زراعت هستند، سطح فقر نسبت به شهرها بلندتر است. با وجود آن که به سطح منطقه اوسط محصولات فی هکتار زمین در حدود شش تن است، محصولات فی هکتار زمین در افغانستان در حدود ۲،۵ تن است. با وجود آن که در چهل سال گذشته نفوس افغانستان دو چند شده، مساحت زمین آبی ما از ۲،۳ میلیون هکتار در زمان داود خان به کمتر از ۲ میلیون هکتار زمین در آغاز دوره کرزی صاحب و حالا در حدود ۲،۵ میلیون هکتار زمین کم شده. و با وجود آن که ۵۶ فی صد مردم مشغول زراعت هستند، افغانستان در حدود ۱،۵ میلیون تن با کسر غله مواجه است. با وجود آن که در هژده سال اخیر تغییرات در زراعت افغانستان آمده، بالعموم زراعت افغانستان به شکل سنتی، با تکنولوژی کهن و غیر علمی، با مواد اولیه نا اصلاح شده، به پیمانه بسیار خورد و غیر تجارتي و تولید بخورونمیر برای دهاقین دوام دارد. اما با این هم واقیعت این است که بالقوه سکتور زراعت افغانستان

توان توسعه کلان را دارد. مطالعات اقتصادی بانک جهانی و پژوهش گران مستقل نشان می‌دهد که چانس از دید محصولاتی در افغانستان فوق العاده زیاد است.

زرع گندم مهم‌ترین قلم زراعت کشور را تشکیل می‌دهد. گندم مهم‌ترین محصول زراعتی برای مصونیت غذایی در افغانستان است. هدف حکومت مصونیت غذایی و خودکفایی افغانستان از ناحیه محصولات گندم است. برای ازدیاد محصولات گندم ما اصرار بر استعمال کود کیمیاوی مناسب و کافی می‌کنیم. بر اساس یک تخمین کود مورد ضرورت زمین ابی فعلی در حدود ۷۲۵،۰۰۰ تن است که تنها ۳۵۰۰۰ تن آن در داخل کشور تولید می‌شود. قسمت اعظم کود مورد ضرورت در افغانستان از طرف تاجران کود وارد می‌شود که مجموع واردات تقریباً به ۵۰۰ هزار می‌رسد. اما گاهی هم از کود مناسب به اندازه کافی استفاده نمی‌شود و گاهی هم کود وارد شده از کیفیت خوب برخوردار نمی‌باشد. به صفت وزیر زراعت، من کوشش خواهم کرد که ورود کود زراعتی را منظم سازم؛ کیفیت کود را توسط مامورین فنی زراعت تضمین کنم، و از راه مامورین ترویج استعمال درست کود را به دهاقین نشان دهم. قابل یادآوری است که تقاضا برای کود کیمیاوی در حالت ازدیاد است. من موضوع را با وزارت معادن تعقیب خواهم کرد تا ظرفیت تولید کود در داخل کشور زیاد شود.

فاکتور دوم که در ازدیاد محصولات گندم نقش مهم دارد استعمال تخم اصلاح شده است. تخم اصلاح شده لااقل حاصلات را ۳۰ فی‌صد زیاد می‌سازد. گرچه ترویج تخم اصلاح شده از ۱۲ سال به این طرف جریان دارد ولی من می‌خواهم که برای ترویج تخم اصلاح شده یک تقسیم اوقات واضح داشته باشم. پروژه توزیع تخم اصلاح شده شامل یک اندازه بی نظمی است و الا در غیر آن در ظرف ۱۲ سال گذشته این پروسه باید تکمیل می‌شد و فعلاً همه دهاقین ما از تخم اصلاح شده استفاده می‌کردند. بناً به شما و عده می‌دهم که در ظرف دو، سه ماه آینده کاستی‌های این پروژه را رفع کنم، تقسیم اوقات واضح برای تعمیم تخم اصلاح شده تهیه کنم و مطابق تقسیم اوقات بر تعمیم پروژه اصرار ورزم. خوشبختانه که امسال شروع پروسه توزیع تخم اصلاح شده را تقریباً مطابق وقت تعیین شده آغاز نمودیم و انشاءالله که در یک هفته دیگر مطابق تقسیم اوقات ۱۴۰۰۰ تن گندم اصلاح شده به دهاقین توزیع خواهد شد.

بعد از گندم، برنج قلم عمده غذا را در افغانستان تشکیل می‌دهد. مجموعه مصرف برنج در افغانستان تقریباً ۵۶۰،۰۰۰ تن است که تولید داخل در حدود ۳۶۰،۰۰۰ تن می‌باشد و واردات سالانه در حدود ۲۰۰،۰۰۰ تن است. در قسمت برنج هم هدف ما خودکفایی در چهار سال آینده است. با استفاده از تخم اصلاح شده و میکانیته شدن این سکتور و استفاده از کود کیمیاوی مناسب به این هدف رسیده می‌توانیم.

من مطمئن هستم که در نتیجه استعمال کود بهتر و کافی، تخم اصلاح شده، آبیاری ۵۰۰ هزار هکتار زمین نو، و میکانیته شدن بیش‌تر زراعت نه تنها این که کمبود غله مورد ضرورت کشور را رفع خواهیم کرد بلکه غله اضافه از احتیاج ملی خواهیم داشت ان‌شاءالله که در چهار سال آینده هدف خودکفایی، لااقل در بخش موجودیت غذای کافی، پالیسی مصونیت غذایی حکومت را در کشور تحقق خواهیم بخشید.

مصونیت غذایی هم چنان ضرورت به ظرفیت ذخیره کردن غله دارد. وزارت زراعت، آبیاری، و مالداری پروگرام اعمار سیلوها را در نقاط مختلف کشور دارد. حالت اضطرار زاده و بیروس کرونا باعث تعطیل پروگرام اعمار سیلوها شده ولی ما به زودترین فرصت برنامه اعمار سیلوها را تعقیب خواهیم کرد. برای سال آینده وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در بودجه انکشافی اعمار چهار ذخیره‌خانه برای غله‌جات به ظرفیت عمومی ۱۷۰۰۰ تن غله در ولایات زابل، جوزجان، فراه و خوست را در نظر گرفته است.

وزارت زراعت، آبیاری و مالداری در دو سال گذشته، خصوصاً در سال جاری، هزاران ذخیره گاه‌های نسبتاً خورد برای حفاظت محصولات زراعتی کشور چون پیاز و کچالو برای مردم اعمار نموده. برای سال آینده بودجه ما برای اعمار چنین ذخیره گاه‌ها نسبت به سال جاری کمتر است ولی در نظر دارم که لااقل در حدود ۱۰۰۰ ذخیره گاه خورد و ۳۰ مرکز متوسط و پیشرفته پروسس را در سال ۱۴۰۰ اعمار نمایم.

محترمو وکیل صاحبانو!

د افغانستان کرنیزو متخصصینو او د کرنیز اقتصاد پوهان په دې نظر دي، چې دا هېواد د مېوو په برخه کې نسبت ډېرو هېوادونو ته نسبي برتري لري. د افغانستان هوا د خوندورو (با کیفیته) مېوو تولید لپاره مساعده ده او تازه او وچې مېوي، ددی هېواد د تاریخي صادراتو له ډلې دي. کرنیز متخصصین په دې اند دي، چې په کمونوښتونو کولای شو چې، د مېوو حاصلات ډېر زیات کړو. همدارنگه متخصصین په دې نظر دي، چې په افغانستان کې د بڼوالی په برخه کې پانگونه ډېر گټور ده. د همدغو نظریاتو په رڼا کې د کرنې وزارت او د ورنرانو په تېرو څو کلونو کې په بڼوالی کې پانگه اچولې ده. د نړیوال بانک یوه غټه پروژې چې، «NHLP» نومېږي، ډېره برخه یې بڼوالی ته پاملرنه کړی. د نړیوال بانک د مالوماتو پر بنسټ په تېرو څو کلونو کې په افغانستان کې د بڼوالی سیمه دوه نیم چنده شوی او اوس ۴۶۰،۰۰۰ هکتاره ځمکه بڼونو ته وقف شوی. سره له دې، چې د بڼوالی په برخه کې ښې پروژې لکه د خرماو د باغونو پروژې، د شکرپارې د تولید او پروسس پروژې، د عنابو د تولید او بسته بندۍ پروژې، د الوبخاره د تولید، بسته بندۍ او بازارموندنې پروژې، د بادامو د تولید او بازارموندنې پروژې او د لویو سوداگریزو بڼونو د جوړولو پروژې د تطبیق په حال کې دي، نړیوال بانک پر پکښه کړی، چې د بڼوالی او مالدارۍ ملي پروژې «NHLP» ختمه کړي. خو زه به ډېرې هڅې وکړم، چې بل ډونر ورته پیدا کړم، چې پر بڼوالی پانگونه وکړي. په دې هکله مې د اسیایي پراختیایي بانک له چارواکو سره لومړنۍ خبرې اترې کړې دي او زه هیله لرم، چې هغوی زموږ ددې اړتیا د پوره کېدو په هکله به له موږ سره مرستې او همکارۍ وکړي.

زه به د مېوو ساتنې او بازارموندنې ته ځانگړې پاملرنه وکړم. د مېوو او سبو د ساتنې په پار په تېرو څو کلونو کې هلې ځلې شوي، چې په ترڅ کې یې سړي خونې جوړې شوي، خو پایله یې ډېره په زړه پورې نه ده. معیاري سړي خونې ندي جوړ شوي او د سړوخونو د چلولو لگښت هم جگ و. د بلې خوا د بزگرانو یوه لویه غوښتنه د سړوخونو جوړول دي. حکومت په ۱۳۹۹ کال کې د ملي پراختیا شرکت له خوا د ۱۴ لویو سړوخونو جوړولو کار پیل کړ او هیله ده چې، په کال ۱۴۰۰ هه.ش کې به د ځینې سړوخونو چارې بشپړ شي او د ځینو به ډېر پرمختگ وکړي؛ او د کرنې وزارت د خپلې ۱۴۰۰ هه.ش کال په بودیجه کې د درې نورو لویو سړوخونو جوړول په نظر کې نیولي دي. همدارنگه زه به خصوصي سکتور و هڅوم چې، د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د اقتصادي معقولیت پر اساس سړي خونې جوړې کړي.

له سړوخونو سره جوخت باید د مېوو او سبو وچولو ته ښه پاملرنه وشي. وچې مېوي د افغانستان مهم صادراتي توکي دي. د مېوي وچول سړوخونو ته د اړتیا کچه ټیټوي. دې ټکي ته د کرنې وزارت پام شته او په دې وروستیو میاشتو کې په هرات ولایت کې لږ تر لږه د لس زره ټنه انگورو وچولو په وړتیا ممیز خونې جوړې کړې دي. د مېوو او ترکاریو د ازدیاد او تحفظ لپاره خصوصي او دولتي هلې ځلې شوي دي، خو دغه هلې ځلې د یو پلان پر اساس ندي شوي. موږ له خپلو هلو ځلو نه هغه وخت ښه پایله اخلو چې د اړتیاوو لپاره شمېرې ولرو او هلې ځلې مو د ځانگړو اړتیاوو د رفع کېدو لپاره وي. زه به هڅه وکړم چې، د کرنیزو محصولاتو لپاره د کرنې وزارت له خوا شمېرې راټول شي، ددغو شمېرو پر اساس د محصولاتو د تحفظ لپاره اسانتیاوې رامنځته شي؛ او د محصولاتو لپاره کورني او نړیوال بازارونه و لټولشي.

زمونږ د کرنیزو محصولاتو د صادراتو لپاره تاریخي بازار پاکستان او هندوستان دی. زما د ادارې په وخت کې به هڅه وشي، چې د افغانستان د کرنیزو محصولاتو د صادراتو لپاره دغو عنعنوي بازارونو ته پراختیا ور کړل شي. خو ډېره مهمه ده، چې موږ دخپلو کرنیزو محصولاتو لپاره نوی او غني بازارونه ولټوو. خو غني او پرمخ تللي بازارونه د «WTO» روغتیایي سټنډرډونو سره سم محصولات غواړي. زموږ کرنیز محصولات باید نړیوال روغتیایي سټنډرډونو سره سم وي. زه به دې برخې ته ځانگړې پاملرنه وکړم، چې د کرنیزو محصولاتو صادرات، په ځانگړې توگه غني او پرمخ تللي بازارونو ته په نړیوالو روغتیایي معیارونو برابر وي. په دغو بازارونو کې ممکن موږ و کولای شو چې خپل محصولات په دوه – درې چنده جگه بیه خرڅ کړو. لنډه دا چې د کرنیزو محصولاتو مدیریت زما د کاري اجندا تر ټولو مهم ټکی دی.

وکیل صاحبان محترم !

یک فعالیت دیگر که می‌تواند ما را در حفظ محصولات زراعتی و ازدیاد ارزش محصولات کمک کند ایجاد صنایع مبتنی بر زراعت است. من باور دارم که در این قسمت چانس‌های زیادی برای سرمایه‌گذاری وجود دارد. من به صفت وزیر زراعت آبیاری و مالدارۍ به صنایع که مبتنی بر محصولات زراعتی و حیوانی هستند توجه خاص خواهم کرد. من از

مقررات، پالیسی‌ها، و کمک‌های مالی که از توان حکومت بلند نباشد و متشبهین را تشویق به سرمایه‌گذاری در این مورد کند حمایت قوی خواهم کرد.

در قسمت اخیر بحث زراعت می‌خواهم اشاره به جنگلات داشته باشم. جنگلات افغانستان در چهار دهه گذشته شدیداً متضرر شده‌اند. خوش‌بختانه در چند سال گذشته وزارت زراعت، آبیاری و مالداری پروگرام احیای جنگلات را آغاز کرده است. من هم به صفت وزیر زراعت و آبیاری و مالداری طرفدار پروگرام بسیار فعال احیای جنگلات می‌باشم. در نظر دارم که برای چهار سال آینده هر سال حد اقل ۱۰/۰۰۰ هکتار جنگلات طبیعی مجدداً احیاء و ۲۰/۰۰۰ هکتار دیگر تحت حفاظت قرار گیرد. همچنان از توسعه جنگلات پسته در ولایات که خاک مساعد برای نموی درختان پسته دارد حمایت خواهم کرد و به توسعه جنگلات جلعوز و چهار مغز توجه خواهم کرد. نباتات طبی چون هینگ و شیرین‌بویه از سالیان دراز یک قلم قابل ملاحظه صادرات کشور بوده و من در توسعه زرع این دو نبات طبی توجه خواهم کرد.

وکیل صاحبان محترم!

با وجود آن که جغرافیای افغانستان برای پرورش مالداری مساعد است و سکتوری مالداری افغانستان قبل از کودتای ثور ۱۳۵۷ قوی بود، متأسفانه که جنگ‌های بیش‌تر از ۴۰ سال در کشور بر سکتور مالداری افغانستان تأثیر بسیار منفی داشته است. سکتور مالداری امکانات قابل ملاحظه برای رشد دارد. من می‌خواهم به این سکتور توجه شود.

ده سال قبل افغانستان سالانه در حدود ۱۲۰ هزار تن گوشت مرغ، و صدها میلیون تخم مرغ را از خارج وارد می‌کرد. در نتیجه سیاست حمایتی حکومت از سکتور مرغ داری حالا تولیدات این سکتور به قدر ملاحظه زیاد شده. فعلاً تولیدات داخلی گوشت مرغ در حدود ۲۱۹/۰۰۰ تن است و واردات ما در حدود ۷۶/۰۰۰ هزار تن است. هم‌چنان سالانه تقاضا برای تخم مرغ در حدود ۱۲۰۰ میلیون است، تولید داخلی تخم مرغ در حدود ۶۰۰/۰۰۰ بیضه و واردات در حدود ۵۶۰/۰۰۰ بیضه است. سیاست حمایتی حکومت، خصوصاً خرید از تولیدات داخلی سکتور مرغ داری برای قوای امنیتی کشور تأثیر مثبت بر رشد این سکتور داشته. من می‌خواهم خودکفایی در سکتور مرغ داری را به حیث هدف قرار دهم و از رشد بیش‌تر و پایدارتر این سکتور حمایت کنم. هدف خودکفایی در این سکتور یک هدف واقع‌گرا است و انشاءالله که در نتیجه همکاری سکتور خصوصی و حکومت در ظرف چهار سال آینده کشور در این سکتور خودکفا خواهد شد. با وجود آن‌که در این سکتور پیشرفت‌های صورت گرفته ولی در دو ساحه هنوز هم متکی به خارج هستیم: ضرورت به ورود جوجه‌مرغ‌ها، و خوراک مرغ‌ها. در پهلوی رشد عمومی این سکتور هدف ما خودکفایی در دو مورد فوق هم می‌باشد. خلص این که در چهار سال آینده می‌خواهم به اندازه کافی تولید داخلی تخم مرغ، گوشت مرغ و دانه مرغ داشته باشم که ضرورت به ورود هم‌چو اموال نشود. حکومت از همه امکانات دست داشته خود برای رسیدن به این هدف استفاده خواهد کرد.

در چند دهه اخیر مصرف ماهی در افغانستان بلند رفته. بر اساس یک سنجش ضرورت سالانه مردم افغانستان، برای گوشت ماهی در حدود ۱۴/۶۰۰ تن است. ما آمار دقیق از تولید ماهی در داخل کشور نداریم اما پالیسی حمایتی از پرورش ماهی از طرف دونران تأثیر مثبت بر تولیدات داخلی ما داشته. به عقیده من خودکفایی در تولید ماهی یک هدف واقع‌بینانه است. وزارت زراعت، مالداری، و آبیاری، تحت رهبری من، پلان مفصل پرورش ماهی را تهیه، حمایت دونران را برای تمویل پروژه‌های ماهی پروری حاصل، و تطبیق پلان را مطابق تقسیم اوقات در نظر دارد.

اما در سکتور مالداری مهم‌ترین حیوانات گوسفند، بز و گاو هستند. محصولات حیوانی قبل از کودتای ثور یک قلم عمده محصولات ملی را تشکیل می‌داد. قبل از کودتایی ثور افغانستان صادرات گوشت داشت. فعلاً ما گوشت وارد می‌کنیم. در قسمت رشد سکتور مالداری اقدامات قوی و با معقولیت اقتصادی صورت نه گرفته. من می‌خواهم به سکتور مالداری به مثل سکتور زراعت توجه کنم. با وجود آن‌که پروگرام‌های فعلی وزارت زراعت شامل پرورش مالداری است اما بودجه داده شده به این سکتور بسیار کمتر از بودجه سکتورهای زراعت و آبیاری است. به صورت مشخص می‌خواهم در قسمت صحت حیوانی با مالداران، ازدیاد رمه‌ها و احیای علف‌چرها برای رشد این سکتور کمک شود. هم‌چنان ترویج نسل‌های بز و گوسفند که تولید بیش‌تر و توافق و سازگاری با شرایط افغانستان داشته باشد مهم است. مال داری در افغانستان به شکل عنعنوی تشبث کوچک صورت می‌گیرد. می‌خواهم یک مطالعه داشته باشم که معقولیت اقتصادی فارم‌های کلان مالداری را ارزیابی کنند. خلاصه این که خودکفایی در قسمت محصولات حیوانی، خصوصاً گوشت، هدف واقع‌بینانه است

و من کوشش خواهم کرد که قسمت بسیار فعال مالداري را در وزارت زراعت داشته باشم تا مال داران کشور از یافته‌های علمی این سکتور استفاده کنند و محصولات حیوانی این کشور زیاد شود.

لبنیات محصول عمده دیگری سکتور مالداري است. با وجود آن‌که در چند سال گذشته پیشرفت خوب در این سکتور رخ داده ولی با وجود این پیشرفت، واقعیت این است که هنوز هم واردات لبنیات ما زیاد است. بر اساس یک تخمین، ضرورت سالانه کشور به شیر در حدود ۳ میلیون متریک تن است در حال که تولیدات داخلی ما در حدود ۲ میلیون متریک تن است و سالانه در حدود یک میلیون متریک تن واردات شیر داریم. بناً وزارت زراعت آبیاری و مالداري، در تفاهم با سکتور خصوصی لبنیات، زمینه مساعد برای توسعه سکتور مالداري و انکشاف صنعت لبنیات فراهم خواهد کرد.

پالیسی بدون ارقام و بدون اهداف ارقامی بسیار مؤثر نمی‌باشد. متأسفانه که ما ارقام موثق نه داریم. من به مامورین وزارت زراعت هدایت خواهم داد که ارقام موثق عرضه و تقاضا، تولید داخلی و واردات لبنیات را جمع کنند تا به صورت دقیق بفهمیم که چه مقدار کار ضرورت است. ولی باز هم هدف ما باید خودکفایی در سکتور لبنیات باشد. من از دونران خواهش خواهم کرد تا ما را در رشد سکتور لبنیات کمک کنند، پروژه‌های موجود کمک به سکتور لبنیات را دوام دهند، ساحه فعالیت پروژه‌ها را به همه ولایات توسعه دهند، پروژه‌های نو را به این مقصد فعال سازند، و ما را در هدف واقع‌بینانه خودکفایی در سکتور لبنیات کمک کنند. با استفاده از تعرفه‌های حمایتی، کمک‌های بلاعوض دونران، و با موجودیت تقاضای بلند برای محصولات لبنیات می‌توان در چهار سال آینده این سکتور را رشد بدهیم و انشالله خودکفا شویم. پالیسی‌های حمایتی حکومت در چند سال گذشته در رشد این سکتور مؤثر بوده و مطمئن هستیم که این سکتور حمایت قوی حکومت را خواهد داشت.

محترمو وکیل صاحبانو!

اوس د افغانستان د حکومت په تشکیل کې مور د اوبو د مدیریت لپاره مستقله اداره لرو. اصلاً اوس دغه اداره د اوبولگولو د لویو پروژو د دیزاین او تعمیم مسؤلیت لري. د کرنې وزارت یوازی په کروندو کې د اوبو د مدیریت مسؤلیت لري. خو له دې محدودیت سره بیا هم د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت ونډه په اوبو لگولو کې مهم دی. د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت راتلونکې مالي کال لپاره د «EATS» پروژې په غیر اختیاري بودیجه کې په کروندو کې د اوبو د تنظیم لپاره نږدې ۶۵ میلیونه ډالر بودیجه لري، چې ددې پروژې په بشپړېدو سره به (نږدې ۸۵۰۰۰) هکتاره ځمکه خروبه شي.

وایې پو په شونډو کېږي. د پلانونو د تحقق لپاره کافي بودیجې ته اړتیا ده، متأسفانه چې د هېواد پراختیایي اړتیاوې فوق العاده ډېر او د دولت خپل مالي امکانات ډېر محدود دي. همدغه دلیل دی، چې دونران د پراختیایي پروژو په تمویل کې مهمه ونډه لري. دونران دا مني، چې د کرنې او مالداري پروژې د هېواد د اقتصاد لپاره او د عوامو د بهتر ژوند لپاره ډېرې اړینې دي. پخوا دونرانو د کرنې، اوبولگولو او مالداري وزارت ته غټه بودیجه ورکوله خو متأسفانه چې په روان مالي کال (۱۳۹۹) کې یې، ځینې پروژې وتړلې او د وزارت بودیجه لږ څه کمه شوې خو زه به ډېرې هڅې وکړم چې دونرانو ته قناعت ورکړم چې د کرنې، اوبولگولو او مالداري په برخه کې له مور سره کلکې مرستې وکړي.

وکیل صاحبان محترم!

فساد اداری یک مشکل کلان در افغانستان است. ما برای آینده بهتر در افغانستان به شفافیت در حکومت ضرورت داریم. شرط دونران برای دوام کمک‌ها هم شفافیت در اجراءات موسسات حکومتی است. من نهایت کوشش می‌کنم که امور وزارت با شفافیت کامل به پیش رود. علاوه بر اتکا بر موسسات عدلی، پولیسی و استخباراتی، ظرفیت نظارت وزارت را هم تقویه خواهم کرد تا در تحقق شفافیت در امور پیشرفت قوی کرده باشیم.

همچنان بر تشکیلات وزارت تجدید نظر خواهد شد تا تشکیلات داشته باشیم که در پیشرفت زراعت، آبیاری و مالداري مؤثرتر باشد. مرور ابتدایی نشان می‌دهد که تشکیلات فعلی وزارت مرکز محور است. در حال که باید تشکیلات ما باید دهقان محور باشد. ترویج مسوولیت پخش معلومات علمی زراعتی را دارد. فعلاً قوای بشری ترویج ما در حدود ۸۶۰ نفر برای کل کشور می‌باشد. این تعداد بسیار کم است من می‌خواهم که قوای ترویج ما در پخش معلومات علمی زراعتی نقش کافی داشته باشد و کوشش خواهم کرد که موافقت حکومت را به ارتباط یک تشکیلات کافی برای ترویج حاصل نمایم.

وزارت زراعت باید از یافته‌های پژوهشگران زراعتی در بهتر شدن زراعت استفاده کند و رابطه را بین بخش ترویج وزارت زراعت و مراکز علمی زراعت قوی سازد .

همچنان کار وزارت زراعت، آبیاری، و مالداری ضرورت به استخدام تعداد زیاد افراد مسلکی دارد. در همکاری با ریاست مستقل اصلاحات اداری کوشش خواهیم کرد که اصل شایسته‌سالاری در استخدام تقویه شود .

وکلای محترم!

من فهم علمی مدیریت مؤسسه‌های کلان دولتی را دارم؛ من تجربه مدیریت چنین مؤسسات را هم دارم؛ در دو دهه گذشته همه مؤسسات دولتی را که اداره کرده‌ام با پلان کاری پیش رفته‌ام. ساحه کار در وزارت زراعت، آبیاری و مالداري بسیار وسیع است. من در چند ماه گذشته موضوعات مربوط به چالش‌ها و فرصت‌ها را در سکتور زراعت مطالعه کرده‌ام و فعلاً احساس می‌کنم، که با وجود وسعت ساحه کاری این وزارت بر موضوعات مسلط هستم، پلان کاری مقدماتی دارم؛ از عهده مدیریت خوب این وزارت برآمده می‌توانم و ان‌شاءالله که هم برای خود نام نیک کسب کنم و هم مصدر خدمت برای کشور شوم. امید است که شما وکلای محترم بر من اعتماد کنید و برایم رای تأییدی بدهید. آخرین تلاش خواهم کرد تا شما را از کارهای خود ناامید نسازم.

و من الله التوفیق

تل دي وي افغانستان

پاینده باد افغانستان

پسه شن افغانستان